

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4294/2022
10.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Јасмине Стаменковић и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Бранислава Видицки, адвокат у ..., против туженог Клинички центар Војводине, Нови Сад, чији је пуномоћник Милена Ивошевић, адвокат у ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3102/22 од 14.07.2022. године, у седници већа одржаној дана 10. фебруара 2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3102/22 од 14.07.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3102/22 од 14.07.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2263/2021 од 10.05.2022. године, тако што се ОДБИЈА, као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужени Клинички центар Војводине Нови Сад да тужиљи АА из ..., на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.06.2018. године до 31.05.2021. године исплати укупан износ 142.346,28 динара, и то: на име главнице износ од 118.469,00 динара са затезном каматом од 15.02.2022. године до исплате и износ од 23.877,28 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 14.02.2022. године и на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.06.2018. године до 31.05.2021. године укупан износ 101.432,21 динара, и то: на име главнице износ од 84.770,21 динара са затезном каматом од 15.02.2022. године до исплате и износ од 16.662,00 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 14.02.2022. године, као и захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 99.000,00 динара у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2263/2021 од 10.05.2022. године, усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезан тужени да тужиљи на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.06.2018. године до 31.05.2021. године исплати укупан износ 142.346,28 динара, и то: на име главнице износ од 118.469,00

динара са затезном каматом од 15.02.2022. године до исплате и износ од 23.877,28 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 14.02.2022. године и на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.06.2018. године до 31.05.2021. године укупан износ 101.432,21 динара, и то: на име главнице износ од 84.770,21 динара са затезном каматом од 15.02.2022. године до исплате и износ од 16.662,00 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 14.02.2022. године. Обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 66.000,00 динара са затезном каматом од извршности до исплате и тужиља је ослобођена обавезе плаћања трошкова судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3102/22 од 14.07.2022. године одбијена је жалба туженог и потврђена наведена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, позивајући се на члан 404. Закона о парничном поступку.

Тужиља је доставила одговор на ревизију којим је оспорила ревизијске наводе туженог и предложила одбијање ревизије као неосноване.

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији туженог, ради уједначавања судске праксе о праву запослених у здравственим установама на исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20, у даљем тексту ЗПП), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању на коме су засноване нижестепене одлуке, тужиља је била у радном односу код туженог на радном месту ... у посебним условима рада, са коефицијентом за обрачун плате од 7,34. У утуженом периоду од 01.06.2018. године до 31.05.2021. године, тужени је тужиљи обрачунавао и исплаћивао зараду тако што је основицу коју објављује Влада Републике Србије множио коефицијентом радног места. Наведена методологија обрачуна плате се примењује на све запослене у државним органима и јавним службама од јула 2001. године, од када је у примени Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 123/21), према ком закону се додаци за регрес и исхрану у току рада за запослене код туженог нису посебно обрачунавали и исплаћивали, јер су садржани у коефицијенту радног места. Пошто је тако добијена висина основне плате, у спорном периоду, била нижа од износа минималне зараде, тужени је тужиљи сваког месеца вршио корекцију плате до износа минималне зараде, па је тужиљи у спорном периоду, исплаћивана плата у висини минималне зараде. У обрачунским листама плата тужиље, накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора није исказана као посебна ставка. Висина потраживања тужиље одређена је према другој варијанти налаза вештака, који је исту утврдио у недостатку параметара из

општих аката аналогном применом параметара у важећем Посебном колективном уговору који се односи на јавна предузећа у комуналној делатности која се финансирају из буџета, који је важио у спорном периоду, на основу кога се исплаћују наведене накнаде запосленима који зараду такође остварују исплатом из буџета Републике Србије, те по мишљењу судског вештака економско-финансијске струке неисплаћена накнада за исхрану за тужиљу у спорном периоду од 01.06.2018. године до 31.05.2021. године укупно износи 142.346,28 динара, док неисплаћени регрес у истом периоду износи укупно 101.432,21 динара

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев и обавезали туженог да тужиљи исплати накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора за утужени период, у висини која је утврђена вештачењем, са припадајућом каматом, јер су закључили да у износу минималне зараде, по дефиницији из члана 111. Закона о раду, не може да буде садржана предметна накнада трошкова, независно од чињенице што је одредбом члана 4. став 1. Закона о платама у државним органима, јавним службама прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а ставом 2. истог члана, да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. По мишљењу нижестепених судова, у ситуацији када је тужени тужиљи исплаћивао минималну зараду следи да тужиљи није исплаћена накнада за исхрану и регрес, па је тужени дужан да јој те накнаде исплати у износу утврђеном вештачењем, правном аналогијом, према критеријумима у упоредним Колективним уговорима у Републици Србији за предузећа која се финансирају из буџета, који су били важећи у истом временском периоду на који се односи и предметно потраживање тужиље.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови на утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право.

Тужени је здравствена установа која се у смислу Закона о јавним службама („Службени гласник РС, бр. 24/91...83/14) сматра јавном службом, због чега се на запослене код туженог примењује Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19).

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. На основу одредбе члана 4. став 1. истог Закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана Закона прописује да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за здравствене установе чији је основач Република Србија, АП Војводина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр.

96/19, 58/20), у одредби члана 91. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата и дела плате по основу радног учинка, у складу са законом.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. те одредбе Закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог Закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 13. те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун и исплату плата који се примењују на запослене у здравственим установама.

У конкретном случају, тужилца је запослена у здравственој установи, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорностим запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон – Закон о платама у државним органима и јавним службама прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 1/2015 и 3/2018), као и Посебним Колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/2019 и 58/2019) није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. Дакле, како на основу члана 4. став 2. цитираног Закона о платама у државним органима и јавним службама као *lex specialis*, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, то не постоји правни основ за остваривање предметног права тужилце. Следом реченог, применом цитираних прописа, тужилци не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора јер су те накнаде садржане у коефицијенту њене плате, а околност да је тужилци, у спорном периоду исплаћивана минимална зарада, без утицаја је на другачије одлучивање.

Имајући у виду све наведено, на основу члана 416. ЗПП, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке.

Како је Врховни касациони суд преиначио нижестепене пресуде, то је на основу члана 153. став 1., 154., 162. и 163. ЗПП одлучио и о трошковима парничног поступка, па је обавезао тужиљу да туженом накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 99.000,00 динара, и то за састав одговора на тужбу и три образложена поднеска у износу од по 9.000,00 динара, за заступање туженог од стране адвоката на два одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара, за заступање туженог од стране адвоката на једном неодржаном рочишту у износу од 6.000,00 динара и за састав жалбе и ревизије у износу од по 18.000,00 динара, због чега је применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке. Туженом нису досуђени тражени трошкови судских такси из разлога што тужени ове трошкове није определио по износу у складу са одредбом члана 163. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић